

SCENARIUSZE LEKCJI

KONSPIRACJA MŁODZIEŻOWA - WALKA

SCENARIUSZ LEKCJI DLA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ

INFORMACJE WSTĘPNE

Czas: dwie godziny lekcyjne (90 minut).

GRUPA DOCELOWA:

szkoła ponadpodstawowa.

CELE LEKCJI

Po zakończeniu lekcji uczeń:

- potrafi wymienić i scharakteryzować główne formy aktywności antykomunistycznych organizacji młodzieżowych
- potrafi wskazać główne obszary, przeciwko którym protestowały organizacje
- potrafi wskazać, do jakich wydarzeń historycznych oraz bieżących nawiązywała w swej aktywności konspiracja młodzieżowa
- potrafi wskazać, przeciwko jakim aspektom polityki władz komunistycznych protestowały organizacje młodzieżowe
- potrafi analizować źródła pisane oraz ikonograficzne

METODY I FORMY PRACY

- analiza tekstów źródłowych (załączonych do teki, numery w nawiasach odnoszą się do numerów tekstów źródłowych)
- analiza ikonografii (załączonych do teki, numery w nawiasach odnoszą się do numerów fotografii)
- praca w grupach
- mapa myśli

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Wprowadzenie:

Uczniowie pod kierunkiem nauczyciela z wykorzystaniem kalendarium oraz posiadanej już wiedzy przypominają jakie były najważniejsze cechy okresu stalinizmu w Polsce i jakie najważniejsze decyzje polityczne i gospodarcze zostały wówczas podjęte

Część zasadnicza:

Nauczyciel dzieli klasę na 4 grupy, każda z nich otrzymuje materiały i pytania do nich

Grupa I.

- zdjęcie napisów na ścianie (8)
- zniszczona gazetka (35)
- zdjęcie zniszczonego pomnika z Łodzi (45)
- fragmenty zeznań Mieczysława Smalca- śmierć SOK-isty
- tekst wprowadzenia dotyczący form działalności (19)

Pytania: w jaki sposób działały organizacje młodzieżowe? Przeciwko czemu protestowały?

Grupa II.

- ulotka „Boleś Bierut...” (7)
- ulotki „Krwawe hordy Stalina...” (9)

- ulotka „Polska Walczy nadal” (11)
- ulotka „Precz ze Stalinem” organizacji Jord (21)
- ulotka „Niech żyje Polska niepodległa” (23)
- ulotka „Polacy i Polki” (26)
- ulotka „uwaga, uwaga (33)
- ulotka „Polacy bracia i siostry” (34)

Pytania: jak postrzega się ZSRS w ulotkach organizacji młodzieżowych? Do jakich wydarzeń historycznych nawiązują autorzy? Jak postrzegane są polskie władze?

Grupa III.

- ulotki ROAK: „Polacy, robotnicy.”; „Polacy, katolicy”; „Żywicielu Ojczyzny.”; (16, 17, 18)
- ulotka ‘Przykład ZSRR’ (24)
- ulotka „ Polacy i Polki”, „Chłopi polscy” (27, 28)
- ulotka „Polacy! Nie dajcie... (47)

Pytania: do jakich posunięć i decyzji władz komunistycznych nawiązują autorzy ulotek? Jaki jest stosunek do nich?

Grupa IV.

- list gończy za Bierutem (4)
- ulotka „Nie chcemy Polski komunistycznej” (6)
- ulotka „Rodacy” (29)
- ulotka „ Józef Stalin/Bolesław Bierut” (43)
- ulotka „Odezwa Polacy!”; ulotka „ZMP to wróg” (48, 49)

Pytania: jaki jest stosunek autorów ulotek do władz Polski? Z czego on wynika? Jak postrzegane są władze Polski?

Na zakończenie uczniowie wspólnie tworzą mapę myśli pokazującą formy aktywności oraz treści i odwołania obecne w materiałach organizacji młodzieżowych, (przykład na kojonej stronie).

ZAKOŃCZENIE- REKAPITULACJA PIERWOTNA:

Uczniowie wspólnie pod kierunkiem nauczyciela podsumowują formy aktywności organizacji młodzieżowych, zwracając szczególną uwagę na akcje bezpośrednie (gromadzenie broni, wysadzenie pomnika, zdarzające się zabójstwa)

PYTANIA/PROPOZYCJE ESEJÓW:

1. Opisz główne myśli obecne w ulotkach organizacji młodzieżowej. W jaki sposób komentowały one rzeczywistość Polski Ludowej?
2. Jak oceniasz bezpośrednie akcje wymierzone we władze, podejmowane przez organizacje młodzieżowe? Jak oceniasz je od strony moralnej? Uzasadnij swoją odpowiedź

Scenariusze lekcji

W OBRONIE WARTOŚCI PRZED TOTALITARYZMEM - POWODY I SKUTKI UDZIAŁU W KONSPIRACJI MŁODZIEŻOWEJ

SCENARIUSZ LEKCJI DLA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ

INFORMACJE WSTĘPNE

Czas: 1 godzina lekcyjna (45 minut)

GRUPA DOCELOWA:

szkoła ponadpodstawowa.

CELE LEKCJI

- zapoznanie uczniów z powodami i konsekwencjami udziału w konspiracji młodzieżowej
- ukazanie długofalowych następstw wyroków więzienia
- ukazanie totalitarnych aspektów rzeczywistości lat 50 XX wieku w Polsce
- kształtowanie umiejętności interpretacji wydarzeń i określania związków przyczynowo- skutkowych
- kształtowanie wrażliwości dla wyznawanych systemów wartości

METODY I FORMY PRACY

- element wykładu
- praca w grupach
- analiza tekstów źródłowych (załączonych do teki, numery w nawiasach odnoszą się do numerów tekstów źródłowych)
- analiza notacji
- drzewko decyzyjne

POJĘCIA KLUCZOWE

- totalitaryzm
- bunt altruistyczny
- indoktrynacja

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE I ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- dziennik urzędowy ministerstwa oświaty z 1953 r. (5)
- wspomnienia Juliusza Gerunga (26)
- wspomnienia Waldemara Pobudkiewicza (25)
- wspomnienia członkiń Koła Militarnego USA (6)
- list Stanisława Wróbla (7)
- Stefan Mnich, *Bezdomna wolność* (13)
- kalendarium wydarzeń
- fragmenty notacji Ryszarda Płonkowskiego

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- Przedstaw uczniom cele lekcji a następnie poproś ich o przypomnienie:
- najważniejszych wydarzeń z okresu stalinizmu w Polsce
- cech charakterystycznych okresu stalinowskiego w Polsce

Scenariusze lekcji

Wprowadzenie:

W formie rekapitulacji przypomnij cechy systemu totalitarnego

Wyjaśnij uczniom na czym polega drzewko decyzyjne

Podziel klasę na pięć grup, każdej grupie przydziel teksty źródłowe oraz polecenia do nich zgodne ze schematem drzewka decyzyjnego

Część zasadnicza:

Nauczyciel dzieli klasę na 5 grupy, każda z nich otrzymuje materiały i pytania do nich

Grupa I.

Zadaniem grupy jest określenie problemu stojącego przed młodzieżą na podstawie tekstów:

- wspomnień członków Koła Militarnego USA
- dziennik urzędowy ministerstwa oświaty z 1953 r
- fragmentów nagrania Ryszarda Płonkowskiego:

Grupa II.

Zadaniem grupy jest określenie celów i wartości na podstawie tekstów:

- list Stanisława Wróbla
- Stefan Mnich , bezdomna wolność
- fragmentów relacji Waldemara Pobudkiewicza

Grupa III.

Zadaniem grupy jest określenie rozwiązania jakie widziała młodzież na podstawie tekstów

- wspomnień członków Koła Militarnego USA
- fragmentów relacji Waldemara Pobudkiewicza
- fragmenty notacji Ryszarda Płonkowskiego

Grupa IV.

Zadaniem grupy jest wskazanie pozytywnych skutków podjętych działań na podstawie:

- Stefan Mnich , bezdomna wolność
- list Stanisława Wróbla
- fragmentów relacji Waldemara Pobudkiewicza
- wspomnień członków Koła Militarnego USA

Grupa V.

Na podstawie tekstów źródłowych:

- fragmentów notacji Ryszarda Płonkowskiego
- fragmentów relacji Waldemara Pobudkiewicza
- wspomnienia Juliusza Gerunga

Oraz dokumentów wskazuje jakie były negatywne konsekwencje działań młodzieży

- jakie były długofalowe następstwa udziału w konspiracji młodzieżowej
- które z nich można uznać za charakterystyczne dla państwa niedemokratycznego

Na przygotowanym wcześniej schemacie drzewka decyzyjnego poproś uczniów aby zaprezentowali efekty swojej pracy w odpowiednich sekcjach. Wspólnie uczniowie zastanawiają się nad podjętą decyzją oraz jej konsekwencjami. Efektem może być następujący schemat:

Cele i wartości: patriotyzm, dobro Polski, altruizm

pozytywne

- bezpieczeństwo, uniknięcie przykrych konsekwencji

pozytywne

- postępowanie zgodnie z wyznawanymi wartościami
- zmanifestowanie oporu wobec ustroju

Skutki

negatywne

- zaprzeczenie wyznawanym wartościom
- bierna akceptacja panującego ustroju

negatywne

- więzienie
- represje wobec bliskich
- problemy w dalszym życiu

bierność

Rozwiązanie problemu

konspiracja i opór

Problem - stalinizacja życia w Polsce, indoktrynacja młodzieży, propaganda

Porządkując informacje zwróć uwagę na:

- postępującą indoktrynację i totalizację życia społecznego w Polsce jako czynnik wywołujący sprzeciw
- chęć życia w zgodzie z wyznawanym systemem wartości i chęć wyrażenia sprzeciwu wobec rzeczywistości
- długofalowe konsekwencje udziału w konspiracji- problemy w dorosłym życiu (nawet po zatartu skazania) jako przejaw funkcjonowania państwa niedemokratycznego jakim była PRL
- wyjaśnij czym był bunt altruistyczny

ZAKOŃCZENIE - PRACA DOMOWA:

W ramach pracy domowej poproś uczniów o krótki esej, w którym spróbują ocenić słuszność podjęcia działalności konspiracyjnej przez młodzież w okresie stalinizmu

„NIE POZWOLIMY DEPRAWOWAĆ NASZEJ MŁODZIEŻY” - WŁADZA I PROPAGANDA KOMUNISTYCZNA WOBEC ORGANIZACJI MŁODZIEŻOWYCH

SCENARIUSZ LEKCJI DLA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ

INFORMACJE WSTĘPNE

Czas: 1 godzina lekcyjna (45 minut)

GRUPA DOCELOWA:

szkoła ponadpodstawowa.

CELE LEKCJI

- uczeń przy pomocy nauczyciela potrafi rozpoznać tekst propagandowy
- uczeń potrafi analizować i interpretować tekst źródłowy
- uczeń rozumie jakie były cele propagandowego przekazu oraz w jaki sposób

METODY I FORMY PRACY

- pogadanka
- praca z tekstem źródłowym (załączonych do teki, numery w nawiasach odnoszą się do numerów tekstów źródłowych)
- „burza mózgów”

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Wprowadzenie:

Przedstaw uczniom cele lekcji a następnie poproś ich o przypomnienie:

- czym jest propaganda
- jakie są jej cele
- czym charakteryzował się okres stalinizmu w Polsce

Materiały:

- wyrok w sprawie ZEW (24)
- fragment wyroku w sprawie lubelskich „Trójek” (23)
- fragment aktu oskarżenia w sprawie „Trójek” (22)
- kodeks karny wojska polskiego z 1944 r. (1)
- skan artykułu ze „sztantaru Ludu” (fot. 5)
- „Gazeta Krakowska”, 28 marca 1952 r. (fot. 19)
- skan artykułu „Przestroga dla rodziców” (fot. 13)
- skan artykułu „Gangsterską szajkę chuliganów...” (fot. 14)

Część zasadnicza:

Nauczyciel dzieli klasę na 4 grupy, każda z nich otrzymuje materiały do pracy:

Grupa I.

- fragment aktu oskarżenia w sprawie „Trójek”
- kodeks karny wojska polskiego z 1944 r.
- wyrok w sprawie ZEW

Grupa II.

- fragment wyroku w sprawie lubelskich „Trójek”
- skan artykułu ze „Sztandaru Ludu” na temat procesu dziewcząt z „Trójek”
- biogram Janiny Pielechowskiej

Grupa III.

- skan artykułu „Przestroga dla rodziców”
- skan artykułu „Gangsterską szajkę chuliganów...”

Pytania: do jakich posunięć i decyzji władz komunistycznych nawiązują autorzy ulotek? Jaki jest stosunek do nich?

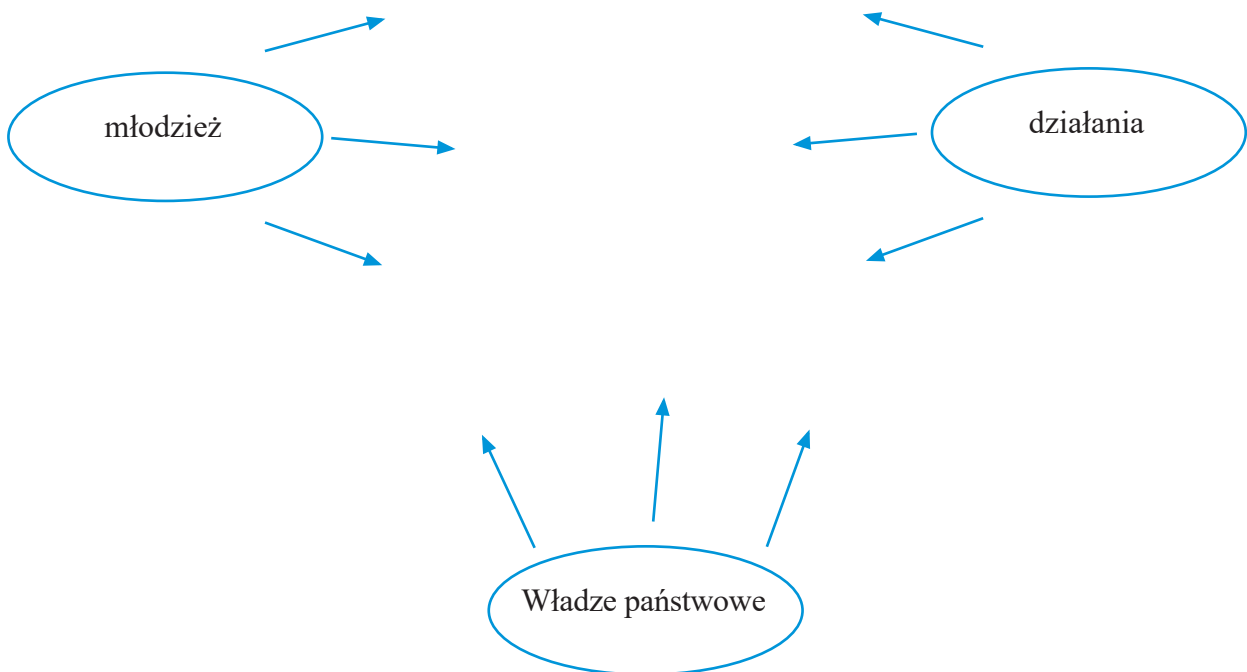
Grupa IV.

- „Gazeta Krakowska”, 28 marca 1952 r.

Każda z grup zapoznaje się z materiałami a następnie:

- ustala, z jakim rodzajem tekstu ma do czynienia? Kto mógł być jego autorem oraz odbiorcą?
- z podanych tekstów wyszukuje określenia, jakimi opisuje się młodzież, jej działania, oraz władze państwowe

Uczniowie wspólnie zbierają efekty swojej pracy, np. w formie diagramu:

Wspólnie pod kierunkiem nauczyciela próbują odpowiedzieć na pytania: jakiego rodzaju są to określenia (pozytywne, negatywne, oceniające, neutralne...)? Co chciano osiągnąć używając ich do opisu? W jaki sposób budowany jest świat w przedstawionych tekstach?

ZAKOŃCZENIE - PODSUMOWANIE ZAJĘĆ:

Pytanie do uczniów- czy przekaz w takiej formie mógł trafić do odbiorców? Uzasadnij odpowiedź.

„PRZYSIĘGAM (...), ŻE POWIERZONE MI TAJEMNICE OJCZYZNY, (...), STRZEC I BRONIĆ BĘDĘ AŻ DO OSTATNIEJ KROPLI KRWI I OSTATNIEGO TCHNIENIA... - KONSPIRACJA MŁODZIEŻOWA W LATACH 1944–1956 – PROGRAM I CEL DZIAŁALNOŚCI. SCENARIUSZ LEKCJI DLA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ

INFORMACJE WSTĘPNE

Czas: 1 godzina lekcyjna (45 minut)

GRUPA DOCELOWA:

szkoła ponadpodstawowa.

CELE LEKCJI

Po zakończeniu lekcji uczeń:

- poprawnie posługuje się pojęciami i skrótami: AK, polskie podziemie niepodległościowe, konspiracja młodzieżowa, UB;
- potrafi wymienić nazwy co najmniej kilku organizacji młodzieżowych;
- zna główne przyczyny podjęcia przez młodzież działalności konspiracyjnej oraz najważniejsze założenia programowe tychże organizacji;
- potrafi wskazać na najważniejsze cechy wspólne młodzieżowych organizacji konspiracyjnych funkcjonujących w latach 1944-1956;
- potrafi analizować źródła pisane;
- dostrzega ciągłość działalności konspiracyjnej i walki o niepodległość podejmowanej najpierw przez członków tzw. dorosłego podziemia niepodległościowego, następnie przez organizacje młodzieżowe;

METODY I FORMY PRACY

- rozmowa nauczająca;
- elementy wykładu;
- praca w grupach;
- praca ze źródłem pisany

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Materiały:

- teksty źródłowe: materiał pomocniczy nr 1: Niepodległościowe organizacje młodzieżowe VII 1944 – XII 1956, str. 160-163 [w:] Atlas polskiego podziemia niepodległościowego 1944-1956, red. R. Wnuk, S. Poleszak, A. Jaczyńska, M. Śladecka, Warszawa-Lublin 2007; materiał pomocniczy nr 2

Wprowadzenie:

1. W ramach rekapitulacji wtórnej zapytaj uczniów o okoliczności przejmowania władzy przez komunistów w Polsce latem 1944 roku na terenach wyzwolonych spod okupacji niemieckiej. Następnie wspólnie spróbujcie wymienić i pokrótce scharakteryzować postawy społeczeństwa polskiego wobec nowej rzeczywistości.
2. Przypomnij uczniom o podziemiu niepodległościowym w Polsce funkcjonującym w latach 1944–1956 jako jednej z formy oporu wobec władz komunistycznych.
3. Wyjaśnij uczniom, że na dzisiejszych zajęciach będą poznawać niektóre organizacje konspiracji młodzieżowej działające na przestrzeni lat 1944–1956, a konkretnie cel ich działalności, oraz główne założenia programowe.

Część zasadnicza:

1. Na podstawie Atlasu podziemia niepodległościowego 1944-1956 (materiał pomocniczy nr 1) zleć uczniom podanie kilku przykładów nazw organizacji młodzieżowych. Zapiszcie odpowiedzi na tablicy. Zapytaj uczniów, jakie nasuwają im się skojarzenia – np. do czego nawiązują te nazwy, co mówią o danej organizacji, jakich dostarczają informacji.
2. Wskaż, iż na podstawie nazw organizacji można pogrupować je co najmniej na trzy grupy: wskazujące na negację systemu politycznego w Polsce, odwołujące się do tradycji konspiracyjnych oraz nawiązujące do wiary katolickiej. Wspólnie z uczniami pogrupujcie organizacje według wspomnianego powyżej schematu.
3. Podziel klasę na cztery grupy i każdej z nich przydziel jeden z tekstów źródłowych (materiał pomocniczy nr 2,3,4 i 5). Na podstawie uzyskanych informacji przedstawiciel każdej z grup na tablicy wypełnia poniższą tabelkę.

Nazwa organizacji	Cel działalności/ główne zadania:	Główne założenia programowe:	Inne informacje (data pisma, geneza powstania, statut organizacji itp.):
Ruch Oporu Armii Krajowej	uwolnienie Polski spod jarzma bolszewickiego = odzyskanie niepodległości	utrzymanie granicy zachodniej, przywrócenie Polsce wschodnich ziem kresowych, odebranie Czechom ziem zaolziańskich, stworzenie rządu demokratycznego, reforma rolna, upaństwowienie przemysłu, zachowanie inicjatywy prywatnej, poprawna współpraca międzynarodowa z państwami sprzymierzonymi, stworzenie niezależnej armii WP, współpraca ze wszystkimi organizacjami podziemnymi walczącymi z komunizmem	ROAK powstała w 1945 r. z dawnego AK, data i miejsce powstania – Kraków 1948 r.
Młodzieżowa Organizacja Podziemna „Orzeł”	walka o szczęśliwą Polskę, prawdziwą Ludową Polskę	uświadamianie młodzieży o niebezpieczeństwie ze strony wschodniego sąsiada, zbieranie informacji o wrogach – sprzymierzeńcach władzy komunistycznej, wyrabianie tężyzny moralnej – budowa świadomości i zasad moralnych, aktywizowanie członków organizacji do działania, dochowywanie wierności celom organizacji, dążenie do budowy trwałych więzi wewnątrz organizacji, szkolenia ideologiczne, terenowo-bojowe.	symbol organizacji „Orzeł”, data i miejsce powstania – 6 października 1952 r., Kalisz

Scenariusze lekcji

Żołnierze Wolnej Polski	bezwzględna walka z ciemiężcą – w celu zdobycia suwerenności = niepodległości, zachowania granic zachodnich i odzyskania wschodnich ziem kresowych	działalność szkolna i działalność kulturalno-oświatowa, zdobywanie nowych członków do organizacji, praca uświadamiająca, walka o wolną i sprawiedliwą Polskę: szanującą prawa rolników, robotników, rzemieślników, społecznym i wolnym handlem, bezpłatnym nauczaniem (w tym studiowaniu), przeprowadzoną reformą rolną oraz przemysłową	maj 1952 r., Pilzno
Związek Wolnej Młodzieży Polskiej	walka o wolność, niepodległość i sprawiedliwość	uwolnienie wszystkich polskich więźniów politycznych, ukaranie winnych zbrodni stalinowskich w Polsce, nawiązanie przyjaznych stosunków z państwami zachodnimi, przywrócenie pełnej wolności życia politycznego wszystkim obywatelom, przeprowadzenie prawdziwie wolnych, demokratycznych wyborów, utworzenie Rządu Jedności Narodowej	

- Omów z uczniami wpisane do tabeli informacje. Wspólnie wskażcie na główne cele konspiracyjnych organizacji młodzieżowych. Następnie wyjaśnij, iż główne założenia programowe tychże organizacji nawiązywały do koncepcji Szarych Szeregów – „dzisiaj-jutro-pojutrze”.
- Zleć uczniom wskazanie, założeń programowych, które będą dotyczyć zadań na „dzisiaj”, które na „jutro” a które na „pojutrze”. Uczniowie swoje odpowiedzi zapisują w zeszytach.
- Zleć uczniom odczytanie tekstu przysięgi składanej przez członków organizacji konspiracyjnych (materiał pomocniczy nr ...). Zastanówcie się wspólnie jakie były główne wartości do których się odwoływano i dlaczego były one tak ważne dla członków organizacji młodzieżowych.

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

- W ramach podsumowania lekcji zaproponuj uczniom formę debaty zadając pytanie: Czy podejmowanie działalności konspiracji przez Polską młodzież miało sens? Poproś o uzasadnienie odpowiedzi.
- Praca domowa: Na podstawie uzyskanej w czasie lekcji wiedzy, dokonaj oceny założeń programowych konspiracyjnych organizacji młodzieżowych w Polsce w latach 1944-1956. Czy według Ciebie obrane cele i założenia tychże organizacji mogły być zrealizowane. Uzasadnij swoją odpowiedź.
- Praca domowa dla chętnych: odnosząc się do realiów okresu stalinowskiego w Polsce stwórz własny program konspiracyjnej organizacji młodzieżowej zaangażowanej w walkę przeciwko władzom komunistycznym.

MATERIAŁ POMOCNICZY NR 2

1948, Kraków – Instrukcja organizacji Ruch Oporu Armii Krajowej przesłana przez Bronisława Kocura z Krakowa do zamieszkałego w Rzeszowie Kazimierza Kalandyka na początku lutego 1949 r.

Kraków, 1948 r.

Organizacja ROAK

Ruch Oporu Armii Krajowej powstał z ¹ dawnego AK w roku 1945¹. Zadaniem tej organizacji jest ² uwolnienie Polski spod jarzma bolszewickiego. ROAK stawia sobie za cel zrealizować następujące wytyczne:

1. Utrzymanie granic zachodnich na Odrze i Nysie Łużyckiej.
2. Przywrócenie ziem Polski z Wilnem i Lwowem z roku 1939 oraz przywrócenie Prus Wschodnich.
3. Odebranie Czechom ziem zaolziańskich.
4. Stworzenie rządu demokratycznego, wybranego przez naród w wyborach opartych na prawie pięciopartyjnym.
5. Przeprowadzenie reformy rolnej na drodze sprawiedliwego rozdziału.
6. Upaństwowienie ciężkiego przemysłu.
7. Zachowanie inicjatywy prywatnej we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego.
8. Współpraca i przyjazne stosunki gospodarcze, polityczne i kulturalne z państwami sprzymierzonymi.
9. Stworzenie niezależnej armii WP, którego obecnym podłożem jest ROAK oraz WP na zachodzie.
10. Współpraca z wszystkimi organizacjami podziemnymi walczącymi z komunizmem.

Źródło: AIPN Rz, 107/966 t. 2, k. 5, oryginał, mps.

B. Wójcik, Niepodległościowe organizacje młodzieżowe na Rzeszowszczyźnie w świetle dokumentów, s.298

¹ ² Fragment podkreślony odręcznie

MATERIAŁ POMOCNICZY NR 3

Brak daty, Odezwa „Polacy!” napisana i kolportowana przez członków organizacji Związek Wolnej Młodzieży Polskiej

Polacy!

Naród nasz stoi w obliczu dziejowych rozstrzygnięć, które zdecydować mają o jego przyszłości.

Nadszedł czas, by urzeczywistnić najdroższe dla nas ideały

Wolności, Niepodległości i Sprawiedliwości, okupione serdeczną krwią wielu polskich pokoleń. W tym tak brzemiennym w następstwa okresie **solidaryzując się z podstawowymi**

*zasadami polityki Rządu
i Partii w imieniu
sprawiedliwości*

**i najżywotniejszych interesów całego
narodu polskiego - żądamy:**

1. Uwolnienia wszystkich polskich więźniów politycznych.
2. Ukarania winnych zbrodni stalinowskich w Polsce.
3. Nawiązania przyjaznych stosunków z Demokracjami Zachodu.
4. Przywrócenia pełnej wolności życia politycznego, która umożliwiłaby wszystkim Polakom wzięcie wspólnej odpowiedzialności za losy Narodu.
5. ^{a1}Przeprowadzenia prawdziwie wolnych, *demokratycznych wyborów i utworzenia Rządu Jedności Narodowej.*

Niech żyje Polska Demokratyczna, Wolna
i Niepodległa!

^bZwiązek
Wolnej Młodzieży
Polskiej^{b2}

Źródło: AIPN Rz, 043/512, t. 1, k. 133, oryginał, druk ręczny

1 ^aCyfra: „5” oznaczona odręcznie wykonanym wokół niej kwadratem

2 ^{b-b} Pieczęć prostokątna. Z lewej strony pieczęć wielokątna ze znakiem Polski Walczącej w środku.

MATERIAŁ POMOCNICZY NR 4

1952 maj, Pilzno – Statut organizacji Żołnierze Wolnej Polski opracowany przez jej założyciela Mariana Pionka

Członkiem ŻWP może być każdy Polak, który serdecznie i całym wysiłkiem nienawidzi wroga ciemniącego naszą ukochaną ojczyznę. Celem ŻWP jest bezwzględna walka z ciemnością, aż do ostatecznego zwycięstwa, tzn. do zdobycia suwerenności i zachowania granic na Odrze i Nysie oraz przyłączenia do macierzy a ziem wschodnich zagarniętych przez Sowieców a.

ŻWP jest organizacją czysto wojskową, lecz w zakres jej wchodzi działalność szkolna i działalność kulturalno-oświatowa. Każdy, kto chce wstąpić do ŻWP, musi coś wnieść do organizacji, to samo odnosi się do niezorganizowanych podoficerów i oficerów. (Do organizacji wnieść coś nowego, a tzn. postarać się o broń, telefon, nadajnik itp. (...))

ŻWP-owiec powinien prowadzić pracę uświadamiającą wśród [b] starszego i młodszego pokolenia. ŻWP-owiec w swoim postępowaniu pamięta o tym, że jest człowiekiem i dlatego postępuje jak człowiek. ŻWP-owiec: wszystkie pożyteczne książki powinien ofiarować do biblioteki ŻWP w celu udostępnienia ich czytelnictwu szerszym rzeszom. (...) ŻWP-owiec walczy o Polskę wolną i sprawiedliwą, nie ciemniącą chłopów obowiązkami ponad ich możliwości, nie wyzyskującą w nieludzki sposób robotnika i z handlem wolnym i społecznym, bez tarc między nimi. Z wolnym, nie ciemionym podatkami rzemiosłem i bezpłatnym nauczaniem i studioowaniem, i uznana za dokonaną reformą rolną i przemysłową, chodzi tu o upaństwowienie przemysłu i podział wśród chłopów ziemi obszarnej.

(...) Statut ŻWP – uznaje prawa Narodów do niepodległości.

Najwyższym organem władzy ustawodawczej jak i wykonawczo-rządzącej w ŻWP jest Naczelne Dowództwo organizacji z Naczelnym Wodzem na czele.

1

(...) Największym zaszczytnym obowiązkiem ŻWP-owca jest walka o wyzwolenie Polski, jej honor, honor organizacji, honor ludzkości. (...)

Źródło: AIPN Rz, 107/1467, t.3, k. 5–6, oryginał, rkps.

MATERIAŁ POMOCNICZY NR 5

PROGRAM

Młodzieżowej Organizacji Podziemnej „Orzeł”

- I. Walka o szczęśliwą Polskę z zaprzedańcami zgniłego komunizmu, z uwodzicielami młodzieży z ciemnymi celami narodu Polskiego, z ludźmi, którzy idąc z prądem są wredni i podstępni dla prawdziwych Polaków.
- II. Walka o prawdziwą Ludową Polskę w której by nie było wyzysku człowieka przez człowieka.
- III. Uświadamianie młodzieży i bliższego otoczenia o rzeczywistości i do jakiego ona celu prowadzi, o warunkach egzystencji i o grożącym niebezpieczeństwie ze strony zakłamanego świata wschodniego.
- IV. Nieubłagana walka z rzeczywistością w formie zbierania dokładnych danych o osobach koordynujących się z rządami komunistycznymi, wykradania tajemnic z danych placówek pracy i przesyłanie ich w przeznaczone miejsce.
- V. Walka o wyrobienie w sobie tężyzny moralnej i hartu ducha o ścisłą i bezwzględną dyscyplinę organizacyjną, o samo zaparcie się, o podnoszenie w sobie ducha reakcji.
- VI. Dążność wewnątrz organizacji do uaktywnienia jej członków, do jak największych ofiar składanych na ołtarzu organizacji.
- VII. Walka o dochowanie bezgranicznej wierności jej słusznym ideałom i szczytnym zadaniom jakie przed nią stają. (...) tu nie znaleźć sensu
- VIII. Szkolenia ideologiczne mające na celu dokładne zapoznanie członków z bojowymi hasłami „Młodzieżowej Organizacji Podziemnej – Orzeł”.
- IX. Szkolenia terenowo-bojowe prowadzone w celu wykwalifikowania kadr do akcji agitacyjno-propagandowych i bojowych.
- X. Symbol organizacji – orzeł.

Bóg Walka Zwycięstwo.

Sekr. organ. MOP „Orzeł”
„Janek”

D-ca organ. MOP „Orzeł”
„Witek”

Kalisz, 6.X.52 r.